

29.9.2022

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 23.9.2022, VN/23944/2022

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainittuun luonnokseen hallituksen esitykseksi. Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Hallitus päätti 1.9.2022 budjettiriihessä useista toimista kansalaisten ostovoiman tukemiseksi. Yhtenä tällaisena toimena hallitus päätti aloittaa valmistelun ulosoton suojaosuuden korottamiseksi takuueläkkeen tasolle. Korotetun suojaosuuden on tarkoitus olla voimassa vuoden 2023 ajan.

Velallisen itsensä osalta laskettava suojaosuus ehdotetaan korotettavaksi 23,20 eurosta päivässä 29,52 euroon päivässä. Velallisen elatuksen varassa olevan puolison, oman lapsen ja puolison lapsen osalta laskettava suojaosuus olisi samalla tasolla kuin vuonna 2022 eli 8,34 euroa päivässä.

Esityksen mukaan edellä sanottuihin suojaosuuden määriin tehtäisiin ehdotetun väliaikaisen lain vahvistamisen jälkeen oikeusministeriön asetuksella indeksitarkistus. Tarkistamiseen sovellettaisiin kansaneläkeindeksistä annettua lakia (456/2001).

Valtiovarainministeriön kommentit esitysluonnokseen

Valtiovarainministeriö pitää esitystä kannatettavana ja katsoo, että toistuvaistulon ulosmittaamista koskevat laskelmat ovat perustellut.

Suojaosuuden noston arvioidaan pienentävän valtion ulosottomaksutuloja yhteensä noin 4,4 miljoonaa euroa vuoden 2023 aikana. Valtion talouden kehyspäätöksessä 2023–2026 ulosottomaksutulojen on arvioitu olevan vuodesta 2023 lukien 82 miljoonaa euroa. Vaikka ulosottomaksutulojen arvioidaan pienenevän ehdotetun lainmuutoksen seurauksena 4,4 miljoonaa euroa, talousarvioehdotuksen mukaista tuloarviota eli 82 miljoonaa euroa ei ole syytä pienentää, koska tuloarvio on selvästi alemmalla tasolla kuin ilman lainmuutosta odotettavissa ollut toteuma vuodelle 2023.

Ehdotetun suojaosuuden korottamisen arvioidaan pienentävän perimistulosta laskennallisesti noin 76 miljoonaa euroa, josta velkojille tilitettävä osuus olisi noin 72 miljoonaa euroa. Julkisoikeudellisille veloille tilitettävä osuus Ulosottolaitoksen perimistuloksesta on noin 36 %, joten julkisoikeudellisille veloille ulosoton kautta kertyvät suoritukset pienenisivät arvion mukaan noin 26 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtiolle tilitettävää osuutta ei ole Ulosottolaitoksen tilastotiedoista tarkasti erotettavissa, mutta karkeasti voidaan arvioida, että valtion saama osuus Ulosottolaitoksen kokonaisperimistuloksesta on noin 30 %. Valtiolle tilitettävän perimistuloksen arvioidaan siten laskennallisesti pienenevän noin 22 miljoonaa euroa vuodessa.

Ehdotetun lainmuutoksen arvioidaan kokonaisuutena lisäävän Ulosottolaitoksen työmäärää ja tarvittavien henkilöstöresurssien kustannusten arvioidaan olevan 385 000 euroa. Rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Määrärahalisäys vuodelle 2023 esitetään katettavaksi valtiontalouden kehityksen puitteissa, määrärahoja tarvittaessa uudelleen kohdentamalla. Esitetty suojaosuuden korotus ei edellytä kustannuksiltaan merkittäviä muutoksia Ulosottolaitoksen Uljas-tietojärjestelmään.

Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että esitetyt lisäykset katetaan oikeusministeriön pääluokan olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Esityksen taloudelliset vaikutukset tulee käsitellä täydentävän talousarvion valmistelun yhteydessä.

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Neuvotteleva virkamies

Niina Huotari

VN/23944/2022-VM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: